

TOLDALÉK.

Erdély Ország.

*Tek. Hunyad Vármegyéből October 8-ik napján,
1806.ik esztendőben.*

Ezen Nemes Vármegye, hogy Eleitől örökségiül által vett Felséges Jó Fejedelméhez való hűségét nagyobb nagyobb mértékben meg bizonyíthassa, Polgári tárgyainak tanácskozás alá való vételére, közönséges Gyűlését ezen folyó hólnap 4-kére, Felséges Fejedelmének neve napjára határozván, azon a' nevezetes napon, melyet az időnek kellemetessége is valóságos innep nappá tett, a' Déva szomszéd'ságában fekvő falukból, az oda a' végre két nappal előbb egyben gyűjtöttjés rendben hozott, azon lovas, és gyalog fegyveres Nemesek, kiket a' belső bátorságra nézve némely vidékekben hagyott, polgár Társainkon kívül, ezen Innepre öszve hívni lehetett, magok érdemes Tisztyeik vezérlések alatt, ide Dévára, a' tanácskozó helyre, szép musika, és trombita szónál, mindeneknek meg elégedésekkel tartott jó rendel a' Város piatzára bé jöttek, a' piatzon a' Lovasság a' Gyalog Nemesekkel, szép rendel szemben állván, a' lovas Nemesek lovaikról módosan le szállottak, és a' gyalog nemes Atyafiakkal edjűn a' tanácskozó palatán meg jelentenek, az belott, nagy érdemű Administrátoruak, Camerarius Groff *Bethleni Bethlen László* Ur ő Nagysága, Felséges Fejedelmünk méltóságához illő érzékeny elő beszédje, és a' Nemes Rendeknek tökéletes hűséggel arra tett buzgó ki fejezéseik után, a' Nemes Rendek, lovas és gyalog Osztályokkal, előre bocsátottsütű *Ellyen* kiáltások, musika és trombita zengések

között, a' piatzra vissza tértenek, és onnan, az egybenn, sereglett nép sokaságához képest, ki választott Isteni tisztelet helyére indultanak, az hová meg érkezvén az egész nép előtt ki tettző fel emelkedett helyen ki vont sátor alatt, Sz. Mise, gyönyörű Enekszó, Musika, és tüzelések között buzgó hívseget és vidám meg elégedést jelentő móddal folytattatott, ezenn a' nézők szívét is nagyon fel érzékenyített Isteni tisztelet, és polgári igaz inneplés. E' szerént véghez menvén az Isteni tisztelet, az egész Nemesség hasonló diszes rendel, a' Város piattzára jövé, a' lovasság a' gyalogsággal szemben rendelte magát. A' két rend között Méltos. Gróff Administrátor Urunk ö Nagysága maga diszes kísérelével edjött meg állott, és érzékeny szives beszédjével, a' Nemes Rendeknek, ezenn polgári kötelességek pontos teljesítésében való meg elégedését jelentette ki. Ezenn alkalmatossággal Felséges törvényes Fejedelmünkhöz viseltető buzgó tiszteletét ékesen tartott beszédjével újra is meg bizonyította, a' Nemesség szive, az Administrator Urunk ö Nagysága buzgó érzékenységeivel edjesülvén, sánü *Ellyen* kiáltások, és a' Felséges Fejedelmi Háznak való örökös boldogság kívánása között váltak, és mentek el magok szállásaikra a' nemes Rendek.

Az ebéd ideje bé következvén mindnyájánn a' Méltos. Gróff Administrátor Ur ö Nagyságához, az hová hivatalosok voltak, mentek ebédre, a' holott ezenn polgári Innep méltóságához képest buzgó o-hajtás és köszöntések, úgy számos tárgyuzások között gazdagonn meg vendégelttenek a' Nemes Rendek.

Ezen napnak gyönyörű estvéjén, melly kellemetességével a' Nemes Rendeknek tzeljokat fel segélleni lattatott, a' piatzközepénn, a' Praetoria-

Is Udvartól fogva; melly külömb külömb színeket jádzó, számos oszlopokon függő, világoslámpásokkal annyira meg volt rakva, hogy azok között azon sötét estve, mint nappal úgy lehetett járni, és Felséges Fejedelmünk tiszteletére Tisztelet Kapu emeltetett, ilyen fel irással:

Második Ferentznek,
Törvényes Fejedelmének,
Nagy kegyességű Urának.

A' Ki,

Még a' Jádzi Szerentsének

Ellenségeskedéseinn is,

Mérsékletességével győzedelmeskedni tudott,

Had, Békesség, szerzésében,

Minden önnön maga személyét

Illető tekinteteket,

Nagy lelkienn fel áldozván,

Tsupánn a' Népei boldogittását

Tárgyazta,

Nemes Hunyad Vármegye,

Ferentz napját ülvén,

Igaz hiveségének

Jeléüll,

Ezen Tisztelet Kaput

Emelte,

Ezer nyoltzszáz hatban.

Ezen Tisztelet-Kapu, a' készítő által mind a festésre, mind a' meg világosításra nézve, úgy volt ékesítve, hogy a' célnak, és a' meg elégedésnek, tökéletesenn meg felelt a' Városhoz közel lévő régiségére nézve helyes, de pusztuló félben lévő, nagy magoss koszakra tetején épült várnak, a' Város felől való oldalán, meg világosított, fényes piramisokkal volt fel ékesítve;

A' Tisztelet-Kapunak meg nézésére, az Administrator Ur ö Nagysága a' Nemes Rendekkel, kik már az előre intézett hivatalnál fogva, az Uri sejtér népekkel edjűtt estvéli mulattságra a' Praetorialis palotán meg jelentenek, a' piatzra ki jövén, az ékesen meg világosított fel irások szemlélésivel, és diszes személyyes meg jelenésekkel, a' tiszteletet sokszorozott *Ellyen* kiáltások között nevelni, és Eö Felségéhez való buzgó hívégeinek uj jelen adni meg nem szűntek.

Innét ágyú dörgések, és musika szó között a' mulattság helyére a' Praetorialis Udvarhoz, melynek kertye hasonlólág mesterségesen meg vólt világosítva, tértenek. Egy néhány napokig tartott Nemes Rendek tanátskozásának, nevezetes tárgya vólt, az ezen Nemes Hunyad Vármegyébenn lévő Oskóláknak jobb rendbenn való hozása, és a' Vármegye ki terjedéséhez képest, több nemzeti Oskoláknak fel állítatása, melly tziel minden nemes polgárt egyformánn kötelezvénn, és érzékenyitven, ditséretes előmenetellel, rész szerént bé végződött, rész szerént, némelly pontokra nézve, a' következő gyűlésre halasztódott, és az alatt is, ezen tárgy tökéletesítésére, érdemes Deputatio rendeltett. Azonbann, a' *B. Splényi* Nemes Regementyének egy Batálonnya, katona pompával, és musikával bé érkezett, itt egy napot a' szokott mód szerént nyugodott, és az alatt, az egész Tisztség, elébb Administrator Urunk ö Nagyságánál, és az után Városunkban a' több nevezetes helyekenn barátságoson meg vendégeltetett, a' katonaság kedvéért több helyeken tántzos mulattságok adattattanak. A' kinek szerentséje volt ezekben a' napokban látni, hogy jó Fejedelme alatt, millyen vidám meg elégedéssel, és költsönös barátsággal

folytatták a' hiv' Nemes Rendek'a' köz jóra való törekedéseket, lelki örömet, és a' társalkodáshoz új kedvet. Felsőes Jó Fejedelméhez tökéletes háládatosságot érzett szivében. *Ellyen a' mi törvényes Jó Fejedelmünk, hogy kegyes uralkodása alatt többször is öröm Innepket tarthassunk.*

Az után a' Nemes Vármegye Építő Szék forma dologhoz fogván a' Vármegyei Tekint. Tiszt. Urak számát meg szaporitá, hogy a' közönséges igazgatás és kormányozás annál jobban mehessen. — És így hát ezek a' Tiszt Urak levének. — a' Maros Mellyéki egyik Kerületben Fő Birónak marada, Tsik Toplitzai Tek. Nemes *Lízár János* Ur, melléje V. Ispányúl adatek Agyagfalvi Tek. Nemes *Góró Miklós* Ur. — A' Maros mellyéki másik Kerületben, melyhez tartoznak a' Sztrigy és Tserna folyó vizek mellett lévő helységek, Fő Birónak tétetek Nagy Bartsai Méltos. *Bartsay László* Ur. — Ki mellé V. Ispánnak rendeltetek Felső Szilvási Tek. Nemes *Novtsa Elek* Ur. — A' Hättzeg vidéki Kerületben meg hagyatott Fő Birónak, F. Szállás Pataki Tek. Nem. idősb *Kenderesy Sigmund* Ur, úgy szintén V. Ispánnak megmarada, Tek. Nem. *Ponori István* Ur. — Ellyenek ezek a' jó Urak!!!

Egy nagy Szomorúsága után, következett nagy öröme a' Dévai Ref. Pappak.

Néhány Nap ez előtt — sürűn hullá könyvem.

De öröm betűkkel ma újjult más könyvem. (1)
Halandó beszéddel — egy *Nagyot* sirattam,

'S néhány Sor Irással a' *Nagyok* Sirt attam.
De Szent Keresztséggel adtam egy Ujj Nevet

Ma — egy *Ujj Szülöttnek* — Kinek a' Nap nevet. (2)

Egy *Nagy* Tsillag el ment más *Kis-Nagy* jött elő.

Az el tünt helyében lépett—egy szép élő.

Zeng, peng, minden öröm zengedező Szerszám.

Halál után élő - lett itt a' fü szerszám.

Öröm váltotta fel a' szomorúságot

Ki vette kezünkből a' szomorú Agot.

Illyen állapotban ugyan már ki sirna?

Nagy Ház Népek tájja már — tovább ne sirj - na!

Kárt vállottunk — mellyet meg nem sirathatunk;

De még is már tovább éppen nem sirhatunk.

Mert bátor egy *Nagyot* — a' Halál ki törle.

De érte egy Szülött minden jajt el-törle,

Abrahám helyett, lett-*Abrahám* esméltlen.

Immár ez a' *Nagy Név* nem lessz esmértlen.

Kit a' Halál meg ölt—adott mást helyette

Az Úr—Élők közt kapj—*Nagy Kisdod* helyet-Te

Tizen kilentz napig már eleget siránk. (3)

Ugy hogy azt gondoltuk, hogy szakad a' Siránk.

De hogy e' szép Nappal fel viradánk Mára,

Ki lenne tovább már még egészen Mára. (4)

Két *Abrahámunk* van—egyik az Istennél —

Más itt — oly igaz ez: — a' mint az Isten él.

De hát felejtjük-e?—a' Volt *Nagy* El mentét?

Kit egy is közölünk—oh kár! - meg nem mentett.

Távol légyen!—*Nevét*—soha se felejtjük —

Nem hadja e' *Gyermek* *Neve*—hogyan felejtjük.

* * *

Hogy ha azt kérditek:—mond meg hogy mi dolog?

Ez: —az Elet's Halál Úrától — nagy Dolog.

Egyiket el viszi: — más kat itt hagyja.—

Igy lett — más lett azért—Ki minket itt hagyta.

BARTSAI ABRAHAM *Öb. fer Ur* — el ment:

De *Familiája* — e' *Névtől* nem lett ment.

Mert BARTSAI LASZLÓ *Unak* egy Gyermek

Abrahám Nevet vön—öh be várt Gyermek e!

Ah! - *Nagy Abrahám* mért, nem érte e' Fiat? —

Kit ugy tartott volna, mint tulajdon Fiát. (5)

Nagy kár—hoggy e' Fiat—e' testben nem érte. —

De mi élők kérjük: — éllyen ez Ő érte!!!

Ellyen! - 's legyen kedves - ez a' Kis - *Nagy Szülött!*

Mind a' *Nemzöt*-áld meg Isten!-mind a' *Szülöt*!!!

Elly BARTSAI LASZLÓ!!!-élly BAJA'SOFIA!!!

E' kívánság szives beszéd — 's nem szofia.

Nagy sok *Nemzetségre Házad* nevedekjék!

Hogy minden bámullya mint meg nevedekék. —

Te Gyermek! — nevedekj testedben 's lelkedben —

Minden lépésedben-légyen *Nagy Lelked*-benn.

A' *Nagy Abrahámot*-kövessed készséggel. —

Igy léssz frgyes, mint ő Te is a' kész Eggyel. —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*

*

GrofKUUNN FARKAS!-ennek nagy 's jó Kereszt—

Atya

Neveld e' Gyermeket—mint egy édes Atya

Nagy BARTSAI EVA!—kegyes Kereszt Anya

Hordozd öleidben—mint egy édes Anya.

Ellyetek sokáig! — tsak e' Gyermekért is!!!

Mig ez lessz: — már meg nőtt - ez a' Gyermek 's

ért is! (6)

*

*

*

szVLetett

egy VárVán Várt, és ohaltVa ohaltott

kIs Vrflatska

DéVán

nagy bartsai bartsai ábrahám

VigasságVnkra:

kI Is ÉL: Légyen Is ÉLő

és ez Igy Légyen.

! ! !

Aldás és Békesség — e' Nagy Házba legyen
 Uram! — *Ament* erre mondj:— hogy ez így legyen.
 Déván Martz. 23-dik Napján.

Trintsényi Sala Mihály.

Jegyzés a' számokról.

1) Örömmel irtam bé meg keresztelése után Nevét az ugy neveztetett *Matrixa*ba, avagy az Eklésia azon Jegyző Könyvébe, melybe a' Születtek, Meg házasáltak, és Meghóltak nevek irattatnak bé, idejekket együtt a' Papok által.

2) Az ennek előtte tartott, igen mostoha és sanyarú idő járása enyhülvén: ma igen szép tsendes idő, és kellemetes napfeny vala.

3) Néhai Mlgs. *Bartsai Abraham Oberster Ur ö Ngy*, *Martius* 3-dik Napjára virradva, halva talál atott: ezen Hónap 21-dik napján született a' kis Urfiatska, és 23-kán keresztelitetett meg.

4) *Mára*, tészen *Keserőségnek emberét*; vagy *kesergő személyt* Rut. 1. 20.

5) Nem volt Gyermeke a' néhai *Oberster Ur ö Nagyságnak*

6) A' *Keresztatyák 's Anyák Kereszt fiaikért 's leányikért* mig ezeknek értelmek meg jó, kezesek, hogy istenesen ne veltetik, vagy nevelik azokat.